

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Улууска — бу күнүргэ

12+

А.Н. ЖИРКОВ ХАЙАХСЫККА МУННЬАХ ТЭРИЙДЭ

тупсаран, быйыл күһүн Хайахсыт нэһилиэгэр таас күүх төлөнө хас дьэ аайы киирбэ. Онон бу үлө эмнэ мунньах биһир үтүө соругунан буолла. Олохтоох дьон улуус уонна өрөспүүбүлүкэ хамыһаһыаларыгар, А.Н.Жирковка тус бэйэлэригэр махсаннылар, биһиргэ түмээн үлэлиир хаһан баҕарар кыһыһылаабын хотуулаабын ыйдылар.

Мунньах түмүгэр Александр Николаевич А.П.Илларионов аатын үйүтүгүн улахан суолталаабын, кини аага күнүсү кыһалбалартан үрдүк таһаҥа турарын эттэ. Маннык дьон бийиги норуоттуттар, өрөспүүбүлүкэ тарбааха багтанар ахсааннаахтарын бэлэттэтэ. Онон быйылгы дьыл соруктарын, үбүлүөй дьаһалларын түмээн, дьолунуук

Күн туттар биһир дойдутаахпыт, биһиргэ Государственной дөтөл, талааннаах поэт, тылбаасчыт Афанасий Петрович Илларионов баара буоллар, быйыл 75 сааһын туолуо этэ. Кини сырдык аатын үйүтүгэр, өрөспүүбүлүкэ анал хамыһаһыа тэриллэбитэ.

Кулун тутар 9 күнүгэр Афанасий Петрович төрүт нэһилиэгэр Хайахсыкка Саха өрөспүүбүлүкэтин Государственной Мунньаһын Ил Түмөн бэрэссэдээтэлэ А.Н. Жирков хамыһаһыа мунньаһын тэрийэн ытта. Мунньахха улуус баһылыга А.Т. Ноговицын уонна Хайахсыт баһылыга В.В. Прудский үбүлүөйдэх биһир дойдутаахпыттын

үйүтүгэр ылыныллыбыт соруктар туолууларын иһитиннэрдиһэр. Андрей Тимофеевич Хайахсыкка таас оскуола-саад тутулутун туһунан бонкуруоһу көтөхтө. Кини 2020-2022 сылларга киирбит быһаны 2018 сылга сыҕарытар туһунан этти киллэрдэ. А.Н. Жирков бу этинин ойүүрүн биллэрдэ. Бу суолталаах дьаһалаа сааһын үлэһиттэргэ үөрэх министриэтибэтигэр, өрөспүүбүлүкэтээҕи тутууну тэрийэн ыттар сулууска (Служба единого заказчика) соруудах биһиргэ. Хайахсыкка өссө биһир үлэһиттэ тутуу — А.П. Илларионов аатынан өкүөр тутулуктаах. Бу үйүтүгүн бэргээһи бырайыага олоххо киирээригэр үтүө соруктар турдулар. Дьон олохун

Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтата доруобуйаларынан хааччахтаах дьонго ситимнэх үлэни тэрийэр.

Ол курдук былырынныттан ыла нэһилиэк баһылыга С.А. Саргыдаев этитинэн, мындыр

Сытты бонпууос

“БУТЛЕГЕРДАРЫ” УТАРЫ ҮЛЭ КЫТААТЫА

Улуус баһылыга А.Т.Ноговицын кулун тутар 2 күнүгэр улуустааҕы буруй оноруутун сэрэтэр хамыһаһыаһы суһаллык ыттаран биһир сытты бонпууоска мунньах тэрийдэ.

Кыттыаны ыттылар: улуус Мунньаһын председателэ Я.П.Окочешников, депутаттар, Чурапчытааҕы полиция отделын начальнига И.Д.Свилюков, кинини солбуйааччы П.А.Морозов, нэһилиэк баһылыктара, дьаһалталаар специалистара, управление салайааччылары, буруйу онорууну сэрэтэр үлэ туһаах тэрилтэлэрин эһиһтэх үлэһиттэрэ уонна общественный түмүкүлэр актыбылытара.

Улуус баһылыга А.Т.Ноговицын кэлиһти кэмтэ арытты сокуоннайа суох атылааһын, “Индрайверынан” сылдан «туочукалааһын» аһары элбээн, улуустуттар биһир сытты бонпууоһунан буолбутун бэлэттэтэ итиннэ субэллэргэ ыгырда. Муэтубут дьон санааларын эһиллэр, инники үлэҕэ быһаан торумуна. Норуска «бутлегердар» дьон соччото суох атаммыт үстүкүлэһиттэрин утары үлэ эһи кытаатара быһаарыллыа. Ол эһтэр «Индрайвердар» уонна атын интернет провайдердарынан туһанан, арыгы атылааччылары кытаанах мээрэҕэ тардарга субэллэни буолла. Бу үлэ ситиһиллэр, арытты сокуоннайа суох атылааһын тутуллубут дьон ааттара сирэй ааттаныа, ый ахсын улуус дьаһалталаар итиннэ туһулааһыт мунньахтар ыттылар.

лыахтара. Буруйдаахтары бэйэлэрин эр кыта буолбакка, дьон жүргүннэрин хаһи туран полиция уорганнара, дьон жүргүн специалистара, общественниктар сэрэтэр үлэни ыттылаһтара, үтэллэр тэрилтэлэрин бэсидэллэри тэрийнэхтэрэ.

Сокуон сымнааһа дьон алҕас санаааһылар арытты сокуоннайа суох атылааһын түбэһтэхтэринэ, бэйэлэрин чигин эрэ буолбакка, бүтүн тэрийтэ, дьон жүргүн атын түһэн бэрэллэрин бэлэттэһилэр. Нэһилиһиннэ туһааһын, мунньах кытааччылары, бу олуус сокуулаах уонна сиримайгыны аһаһтар дьарыгы утары бүтүүн түмээн үлэллэргэ ыгырдылар. Сотору кэминэн «Телефон доверия» тэриллэн үлэллэҕэ, онон арытты кистээн атылааһын үстүкүлэһиттэри уоһуганнаһырга тирэх буолуоҕа. Санатан эттэххэ, арытты массыһанан тирэй сылдан атылааһын, «туочукалааһын» ыстарааба сотору кэминэн балаһа үрдүүрө күүтүлэр. Россия араас регионнара туруорсан эрэллэрин, онон Государственной Думаҕа сокуон кытааччылар юккэти ыттылаһан эррин эттилэр. Иккүннэ, харах уулаах, адыһаһылаах аһы — арытты атылааһын байыам-тайыам дьон тутах санаа, сахалыы сиргэ-майгыга баһаҥ соччото суох быһыы буоллаҕа. Айыы үөрэҕэ итиннэ быһыыһын туттунарга ыгырарын бары билэбит.

СААСКЫ БИИР КҮННЭ...

ойдоох, сайаһа санаалаах, ылбаһай ырылаах, уран-уус тарбастардаах жүр аһаардарга анаан, “Сааскылаана” куонкурус ыттылар. Аҕа дойдуну көмүскээһинтэр күнүрүгэр сөп түбэһиннэрэн, эр дьонго анаан эмнэ улахан куонкурус тэриллэбитэ. Манна барыһыгар нэһилиэк бэргээһиннэрин, доруобуйаларынан хааччахтаах дьону кытары үлэлиир специалист М.П. Матвеева сүүрэн-көтөн, кэпсэтинэн тэрийдэ.

Бу куонкурус нэһилиэк ТОС-тарын икки ардыларыгар ыттылар күрэхтэһиниҕэ зачет быһаһыһын ааһылар буолан, ТОС олохтоохторо көхтөөхтүк кытыннылар. Арчы дьэ «лыык» курдук дьонунан туолла. Күрэхтэһээччилэр уолсайа түөрт түһүмэххэ кытыннылар: бэйэни биллһиннэрин, талааны көрдөрүү, бэйэлэрэ айан-тутан онорбут оноһуктары көрдөрөн кэпсэтиһэр уонна сааскы таһаар-сап снэлэрэһин

таннан хаамыстылар. Дьүүлүүр субэҕэ бэрэссэдээтэл М.П. Матвеева, “Айыллаан” сыннаһан кинини методический отделын специалиһа А.Н. Петрова, Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо М.П. Кривошапкин үлэһиттэр.

Түмүккэ анал номинациялар туттарылыннылар, сөп курдук “Уруйдаана” — Т.А. Васильева (“Центральнай” ТОС), “Алгыстаана” — И.Н. Монастырева (“Куоһаһы” ТОС), “Иэйиһи” — Е.С. Мартынова (“Мурун Тыһымпыйа” ТОС), “Айаһа” — Н.М. Брылзаева (“Чаран” ТОС) уонна “Сааскылаана-2017” үрдүк ааты Т.Н. Баишева-Григорьева (“Мурун Тыһымпыйа” ТОС) олохтооҕо ылла.

Кытааччыларга тус олохторугар дьолу, чэгин-чэбдик олоһу, таһаарылаах үлэни-хамнаһы баҕарабыт.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

«Общество трезвости» Чурапчытааҕы салаата.

ОСКУОДА -- ҮЙЭЛЭР КИРБИЙЛЭРИГЭР

Историяга «сугуруу» дигн ягтаавир
кэмнэ Чурагчы орто оскуоланы
учууталара оссо күүрэн-хааран,
айымнылаахпас үлэсэбингэрэ.
Национальнай оскуола концепцията
алоох киирэринэр ингэр-үөртүр үл
күөкэ барыта. Оскуоланы учууталара
онорбут үөрэх программалара,
учебниктара, пособиелара Үөрөх
министирисибигэ биэргэтэн
өрөспүүбүлүккэ тарҕаммытара.
Учууталлара араас таһымнаах
күһүрүстэрига улуска, өрөспүүбүлүккэ
инники күүтү сымнаабытара.

Интер-үзөтөр үлгөү сана нымдары келтирген оро докурун сайыннарыга үлө куулурута. Орто уюш үрдүк үрөх кыпаларыгар юврин эибити. Чуринчы орто оскулатын үзөнөччилер оройунынагы предмет олимпиадаларыгар бастыннар юксаттыр сыгыра. Оросубулуктези олимпиадаларга сипиниетектик кыталара. 9-11-с классларга кулнар, суоптар, тушаңды эмеп, уфуйан интеллигентин иделоритор үзөнничирилгибита. Оскулуга сайынты өтүтүр принципый чедестик үдөлөгөр.

1991-с он жил 120 сүүлэн нэрээ, дүрлэж эхлэв. В.М.Неустров күүсээ турурсан, С.А.Новгородов ааш нээсгэн илэртлнблээ. 1993-с 13NexOPTU филмүүг аашлалыг бэлтгэв.

нигэрлэгтэй. Оюунаа тайлбар харахыг уонна музей дэлгэц тулгуурлана. Хароох туралтаа, оюунаа бастаан улахан оромгүйн бэлтгэлтэй. Дэржжээрт уус дэсгүйнх, анх нээгч бусад, дэсгүйнх ороор үзэглэн бэйгээ тобуул, бэлтгэлтэй, оюунаа нэс-нэс нэрлэгч сэлдэгчтэй эр бэлтгэлтэй нэрлэгч гүн оюунаа уулуулалтын бэлтгэлтэй үзэглэгчтэй сэлдэгчтэй.

1996-1997 үзрэх сэлгээр орсон «Шинэ – система профессиональной ориентации выпускников учебного центра» дэвн улуустайн эхпериментальнй площадкa-стапуун ыбын. 10-11 кыласара физикс-математическэй, гуманитарнй, естественнй, элениксийн хайрсаарлалын талн үзрэлн каврибт, 1999- эхперимент нийсн педогогическэй кылас айлсбын.

Ошкx уларыйылын кытта таннэ сонун даяаллар ылыттан, учуутал үлгү коруктар буолбута. Араас сонун кудурустарга учууталар ситиһинтэстик кытыбытара. Бу барыта педпсихиктин түмүүтүк, күүтэннэк үлөтүнэн тахсыбыта. Ситиһилэр тустарынан методическай халбохуктар салайааччыларга кылааччы сырданыытарынтан ситиһини билсэххэ сун.

чыта ГИ. Стростин мода

Социлumu кылга үтö оюкунa Устабыллар, нормативный-правовой аспаптарга баланынныларга, дуосабарларга оюкурaн үлөтöбүз. Хас бирдин кылгас салгайынныа тэртитэ уонна ТОС салгайынныа кылга дуосабар түтөрсө, сыллаагы быгдан оностубуттара. Кэмиттэтэр бары баланынныада, онтон «Тирлө» устабыллар оюкурaн, үтö-хэмикс быгдан сыгыалыан тэртитэ.

2002-03 үерк сылылар оculosлаза оculos нинигэ адалары кылулуур сылылах, адалар түмкүүлөрө тэрилтинигэ, Норуот нигэр ныамаларылар тирээтирэн, оculosлабышлар уопан тахса сыл Чуралчылыгы нигелдэ директорин хайагылыбанын чакса кылулуучы НН Новгородов тинаарылаахтык үлүсэтигэ. Адалар тэрилтиннорини нугуай-практикеский конференциялар, ыарахан нигитизэк оculosу кыла сипимэк үтэ, чал оculos тиремигэр кылас чаксара уолд, оculos дигаллар ылылаллар. Сылын асылан алларэк нигэр оculosулар күйүн уонна сас муус анылан муунагы тэрийин, Ийэ күнүгэр адалар күстэринин кенсир, саскы күйүр, оculos оculosулар үтээк кылулуубуттары. 2006 с. муусустар 14 күнүгэр Саха оculosулуулукунн нигилин министрисибигигэр тосдирепенин иреттирэйилээн (Гирээ) адалар общественин тэрилтэлэрэ бугары сиписигэрэ. Оро сайынны сылылалын тэрийэр сылыл (Гирээ) оculos үтэ дигурын үтэ 2006 с. сайыммыла. Сылан сыл айы оculos дигура хыгылан сылгынын асылан элбэтигэ, тууланнах улуусталары уонна оculosулуулукунн куонкурстары кыла, куруук бирдиктэк мисоттоттэ тирээтирэ.

[illegible]

уусууга «Народное образование» сурналыга бэлсэлтэммитэ. 2005-2006 үерэк дэлгэцтэр төрөлхүт комитетэ уонна ага сүбэтэ общественноы кылга үчүгэй үлсүрүн ийин улуустары үерэк управлениелыттан Бонусунай грамота туһунуттара. 2006 сылга «Тирээ» общественнай тэрилтэ СӨ Приемныстола олохтообут эр дьон уонна аҕалар общественнай тэрилтэлэрин күрүсэр «Организация лагеря труда и отдыха для труднорешаемых детей» дьон бырайыагынан 50000 солк. Грант хайааһыныан буолбута. «Тирээ» социальный-педагогическай лагерьи улуустары дьаһандары жаруу-куордулуттар ус сыл устата бастаыи мөөстөннэ, онтон өрөспүүбүлүкөтө куордунаа ийин, үлс мөөстөннэ ыһыта. 2006с. «Социальное партнерство-новое развитие» дьон форумта ситиһинтэстик кылтан, СӨ аҕа уонна дьаа көргөн комитеттин председатели Сергей А.Е. Махтан сургуун туһунуттара. 2007 с. «Организация базы летнего социально-педагогического лагеря «Тирээ» бырайыагынан кылтан, СӨ Дьаа көргөннэ уонна аҕа комитетэ олохтообут 100000 солк. Грант хайааһыныан буолбута. «Олуу» төрөлхүт комитетэ 2007 с. өрөспүүбүлүкэ уонкай үерэктээһинин тэрилтэлэрин төрөлхүт комитетэрин күрүснэр бастаыи мөөстөннэ ытан. Үерэк мөөстөннөсүбүтүн «Воспитан

Булган, Гербус хиймэлхэрлэстэйгээ «Түүхийн
родительский комитет ОУ» агаар номинатор-
ын тулгууртара «Сурьхын» нуруу
педогогикын ассоциацийн бастай уугуу
уугууа уонна өрсүүбүлүүдэ аралдыйа
уонна кийн хайыгтар нөүгө тархымыа.
Окууа коллектив бары хайыгара биэрэ
үлгөтөһиннөрө үгүө түмүктэри агайбыа.
Бүтүн Россиялары «Түүхийн шалты Россия»
2007-2008-аа хиймэлхэрлэстэйгээ

среди школьников старшего возраста из малообеспеченных семей с целью профилактики наркомании и наркопреступности» проводится 2009 сыз аттывны 19 күнүзүр «Пирэ» («Опора») Россия наркотикти жогуртуу структуралары кылуусу аттывны 2-сентябрдак дипломатия уюну. 200000 солик Граннын наараадаламмыта. 2007 с. окусалыбыт «Пикета оодействити здоровы» улакан барыйлагы оторон Россия гравыныбыта. Бу барыйлагы оторго бары отделлар системалары кылуусу аттывны (научный шумч Д.С.Слободяков).

Осуществлял публикация Е.А.Борисов презентаций докладов Г.В.Смирнова на областных семинарах Понеминский район территории улусов. 2005-2006 гг. «Педагогическое обеспечение профильного обучения и допрофессиональной подготовки» эксперимент 3-е этапы туктунуул, 2007 г. «Педагогическое обеспечение практико-ориентированного обучения в системе профессиональной подготовки сельских школьников» материалы – 4-е этапы улусы туктунуул. 2007-2008 үржэ сэлхүүтэн дуагийн үерхүүлүнэгээр эвэрлэн сэргээмүйнэ. ПНПО нийслэл стөрөөдү, институт мастерскаялар, автотехника кабинета туктунуул. Оросор «Столяр 2-го разряда», «Швея 2-го разряда», «Кондитер 2-го разряда», «Водитель категории В» ислэртэ үерхүүл, эвэрлэнгээстэйбэ үерхүүл туктунуул. 2009 г. оросога С.Н.Донской-Павлован ИПКРО ресурсай юмниин стануул бичиг материалы 2011 г. «Создание условий для распространения модели ГОУ в образовании» проблема ИРО и ПК сливовалар туктунуул боолорой сангалта.

2009 с. оскулага 1-4 кыластар айылыбызгара. 2011с. Чуратчы улуусун байлыгы С.И. Яковлев даялалын, С.А.Новгородов атын Чуратчы кылаалын оскулага хонбомуа. 2011-12 урарк сыгытар 135 багавы кылаас ураркочунго ылылган, 42 кылаас – юмшывогонин 898 оро ураркор, урарк 2 сменавин ылылтар бусубута. Оскула 2002 с. Т.В. Павлова салайылыгын, эреспубулусо бир басты урарк урарк тарилго буса сайдыбыга 101 педагог, инитэн 23 – СӨ ураркоринин туйуна, 5 – РФ урарк ураркочунин боноттах урарк, 3 – «Учуулар учуулар», 18 – урарк, 42 – багавд, 16 – илаас катогоривлах урарк 14 эрр учуулар урарк. Учуталыр улуус, регион, эреспубулую талымнах араас куонурустара ситинингозотти идылыбызгара.

Оскултасыбызгар оролдокурдуң сапалынын сайын арар, торообут дейдүдүгүл брининг тоң буолгара уңууар үтөс буолбут тэрэһиниң оо ыһытталгара: «Билин күн», «4с кыласка киирин быраһыһыыга», «Мамтайгы кыласка киирин быраһыһыыга», «Жүтүн бөгөз» быыстатпа-дыарбанга, «Оскулт күн», «Ийе күн», АНМкайтов көрөһиңэр минн-футбол, «Free&style» уңуу күнүкурдуа, оскултаныңы «КВН», быыстатпа «Мин терем минниң», «Ытык ырам баракса» ретонкыһый тыл быраһыһыыга, «Аленикый цетонска» минн-мисс күнүкурду, оскултаныңы НПК «Незнакомая сторона знакомых вещей» 4с кылас үрөткөһиңгүриңэр «Новгородская адуша» НПК, «Катүгөһгөр көрсүһүүгүр», «Бал зыһа», «Ум, красота и грация», «Мисс спор», «Мистер спор», «Уһл оро ауус кырыһылаңа», «Тийок чусрааи», тэрэһатпа кыта шөһрөһиң үтөз, кыһаны атарыһа быраһыһыыга, мисс.

Оюну сайлагчлар курулуштар үлгээбитэра. 1996-2000 сс. «Цагтоосойто» курулушун М.С. Сипцова, В.К.Пермяков саабилгааслык сайлагчтара. «Водокаменье» бильвай-спортивнай студия таригтан улууста, өрөстүбүлүкөсө сиппигинтэнэн, тас дуйдуларга пийбэ кытыбыта. СӨ уорондиритиги, кулууралын туйгуннара Р.Р.Савин «Күөрэгэй» ансамблара оюо образдарнай коллективнай статуфун ыбыта. «Жууусулу» өрөстүбүлүкөсө куонкурсе элбэк төгүртүлүкүрөтө, «Россиинский восток» Бүтүн Россиятаагы куонкурсе дипломана бөлбүтэ.

Ити курдук С.А.Новгородов атынан Чурагны орто окуушана үйстөр кафедрасын аныгылап үлгүтүк көрсүттү.

Үерэнзэчинтэр сэтгэ мурнуулан тарсан уерэнзэчлэр, дымтар турукта, икнэрэ ирээбилгэ элпигтээбэт буюу, үеийн торийнго баримтардах эгэ. 1993-94 үерэх сэллээр орто оскула үс сүлхү оскулага ардсыйбас алын, икээ, үлүс. 1994 сэллэххэ ирээбилгэ үс эгээсээх, 612 мисээтээх, 32 кабинеттаах, спортивнай сааллаах сана таас оскула үлүс килтерилибэт. Икэн смээнэн үерэниин сүхх онторуу таас оскуланы үлүс килтеринин кытта сибээсээбэ. Бу икэннэ Чурапчы орто оскулага 55 кылаас килтиликээх 1150 үерэнзэчинтээх, 104 ууу-таахх үлүсхэн оскула эгэ.

2001 снй ахшынньыттар Чуртан орто оскуолата Дьоруускайдыагы педпедисттуу ийинин оростуубулуокозун «Школа - лаборатория как условие совершенствования учебно-воспитательного процесса на селе» дьонн экспериментэ кырытта, научнай савыйаага кытта педагогическай наука докторэ Д.А.Данилов бусбулта. Эксперимент сыла хаа бинерини уортоочунн личность быһыытыгар савыйаагыр туһулукта. 2003-2004 сс. эксперимент 2-с этабыгар кырытта.

2000-2001 үед, директор В.Н.Коран.
2002 сытан окуула директоринен Т.В.Павлова анеммита. Директори үөрэх саялыктар солбуйманын Л.К.Дычковский, Г.С. Монастырева үлөтөбитөр. Тамара Васильевна саяалтыннан окуулаа аныгы кэмте сөгүтүбүр улахын уларыттылар, Россия тилималар тийер ситибибитөр кэббитөр, тескилээк хамсаанын бытылыбыга. Окуула общественноһуонна төрөттүтүр кытаа быса сиблестээк үлөни ыттыла. Бу кэсептээк үлөни сүүсө килтэрэр сыттан коллектив 2006-2007 үөдө. Чурагчы сэтисини тизир эбкдыт көргөни, 30 тэртитэни, 20 түөлбөн хабат, «Окуула, общественность, дьүт көргөни» аныт программанын үлөтөбит.

2008 сылтан «Хуралчы сийонизм» ала территориянай бэйни салалыны холбохукара терити, үл-хэмис нунтор нуну сийонизм барыта. Окула илгэн үлгир комитетор: «Пир» адалч общественнай холбохукара (Н.Н.Новгородов), «Олу» терити комитет (П.П. Кардашевский), «Кубо» ниб субот (М.С.Филиппова), «Смерит» нунор педогогичин ассоциация теритиити. Маны барытын окула социалогия П.И.Понкин илгэн-салалч үлгир, нункиниа тобуу кулс барыта.

Манай тэнгэс оюуну илгийнээг төрийн сайдлан-хүрээ нэмэгдүүлж байна. Улуслааны үүрэгтэй удирдлагатай (Е.С.Сидоров, К.К.Чингизнаров), Чурагтай нөхцөлтийн байдалтай ИИ.Олондгийн, «Сахалстан» ОМӨ-ийнхнийг СД.Васильева, ОДХК-ийнхнийг филиалын сайдаар ЕИ.Саван (профком) хэлэлцүүлж, ТЭГЭ-ийнхнийг А.К.Саван, ИИ.Маслов

1995-1996 үздік, дүрлөкчэр В.Н.Корзин.
1994-95 үзс, нөөк уонна үтүс сүтүөх
оскуола биир орто оскуола бүтүбүт. Бу сып
математический, гуманитарный хайыскалар
түмүккө калыстар аһыгылыгытара.

Чурагчы улуунун салтаната 1995 жыл башынан бийин 1 күнүгэр улуустаагы гимназияны аһар тулунан дьайыша илгил багытабыта. 1995-1996 үөс. 120 оҕону, 25 муулаты бийин улуустаагы гимназия түстэ эргилтибэтэ.

Орою оёсуола директоринг ОУ үүсгэлтх учуулгата В.Н.Корюгин, үөрөх чааһыгар солбуйааччылан Т.В.Павлова, нигэр үлгэр солбуйааччылан М.Н.Саввина аламмытгара. Оёсуолага тустга бухгалтерия тэргелибитэ Кылабынай бухгалтериянан А.М.Ефремов, аһаайыкстыбаннай часка Г.Г.Монастырев дэгээбитгара. Василий Никитавич быһааны эркиитинэн оёо үөрөнэр уоһуоһуйаа ууһарыйлар уһууһуу болуомо ууруллубута. Кабинетгара барыйарыгар көһөн үөрөнни адаламмыта. Оёсуолага сахалыы тыһыны иһтэрэн, рекреативга белаһан, урһаа ууһуһан, Кыыс Күө, Уруһ Уһан уруоһгара ыһыһылар буолбутгара. Разрешивиягара куоһонны тэргийэн, эбэх үүһэһин оһоруллубута, ыһаастары сибэһэһинэн көрөгһтһи адаламмыта. Оёсуола билииниһтох ыһуһсаһастарын сыртаттар урууһуһар иһоруллубутгара, оёһор переменига сыһниһаранһи миеһтгэрэ бөөр буолбутгара. Кылаас ктһондһоро сахалыы быһыһаһах иһоруллубутгара. 1995 сыһтан оёсуола иһоруһун синаһтар, таһын тупсарар үлэ

